

Kéziratok, amelyek nem adatnak vissza ide küldendők: „MURAVIDÉK“ szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. 202. szám.

Postatakarék számla száma 12980.

Kiadó-tulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

MURAVIDÉK

Politikai, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-ként: szövegkötés és nyiltér 1.50 dinár, rendes 1.—Din., apróhirdetés 0.70 Din. és az illeték. Többszörinél engedmény.

VIII. Évf.

Murska Sobota, 1929. szeptember 15.

37. Szám.

Világ-cirkusz.

A falusi polgárok a cirkusz fogalma alatt a kis kóborló embercsoportot értik a jellemző tarka-barka viskóval, amely különféle akrobációkkal, trükkökkel és bohóckodással mulattat; míg a nagyvárosiak a nagyszámú művészek csoportját értik nagyszabású műsorral, amely egy díszes palota csarnokában játszódik le. Hogy mindegyik cirkusz az elnevezésének megfelel, az tagadhatatlan; úgyszintén az is, hogy minden személynek megvan a maga szerepe.

Van azonban a valódi cirkuszokon kívül még egy másik is s ezt nevezik: politikai cirkusznak. Itt már nem a kis embercsoport vagy a művészek játszó hivatásos szerepüket, aminek célja a kizárólagos élvezet, hanem a politikusok, akiket más-kép kell érteni mint ahogy beszélnek, mert a politika nyelve mindig másfelé céloz. A politikusok színtere nem a kis falusi vendéglő vagy a művészek palotája, hanem az egész világ, amely felett rendelkeznek. Minden államnak megvan a maga tábora s ezen tábornak a maga sakk-táblája, melynek egyes mezőnyeit egy-egy ország képezi, a figurákat pedig az egyes érdekek. Így sakkoznak a nagy politikusok s tologatják a figurákat.

A világháború rettenetes helyzetet teremtett. A mezőnyök s a figurák gyökeresen megváltoztak mégpedig oly borzasztóan, hogy a mezőnyök lakosai a nyomorultak millióit képezik.

A nyomor, az elégedetlenség s az újabb háború kiküszöbölése miatt, imitt-amott világkonferenciát tartanak, tudja Isten mily hangzatos cím alatt mint pl.: általános leszerelés, a világháború függő ügyeinek végleges rendezése, a mérges gázok használatának kölcsönös betiltása, az egyes nemzetek közeledése, a génuai konferencia, stb. — Mig ily hangzatos címek alatt konferenciáznak, a végén kitűnik, hogy mindez nem valósult meg, vagy ha némileg megegyeztek, az egész világot telikürtölik, egyoldalú lefegyverzési szerződéssel, mert a szerződések már nyakig lefegyverkeztek. Mindenütt a nagy jóindulat mutatkozik s azt látjuk, hogy

Politikai hírek.

A minisztertanács a jugoszláv delegáció hágai működését jóváhagyta és amint végleges döntés történik a jugoszláv jóvátételi részesedésről azt nyilvánosságra fogják hozni.

Anglia és Amerika a tengeri leszerelés kérdésében előre láthatólag megegyezésre jut. Ugyanis Washingtonból Macdonald információkat kapott, hogy Amerika milyen módon járul az általános leszereléshez.

A kínai exterritoriális jogok felfüggesztéséhez Anglia nem akar hozzájárulni. Így a nankingi kormány 12.-én kelt jegyzéke nem járt a kívánt eredménnyel. Az angol kormány legfeljebb az érvényben levő szerződések némi módosításához akar hozzájárulni. Macdonald kormányának ezt a váiasztát a nankingi kormánynak már át is adták.

Palesztina. A helyzet sokat javult. Az angol légi flotta katonai demonstrációt rendezett, hogy az arabok lássák a fegyveres erők készenlétét. A hedzsaszi szultán minisztere a szultán álláspontját ismertette, melynek kiemelkedő mondata az volt, hogy nyugalomra inti a beduinokat, nehogy betörjenek Palesztinába. Az angolok négytagú bizottságot küldtek Palesztinába a helyzet vizsgálása végett. Főleg az lesz kikutatva, hogy az arabok önmaguktól lá-

zadtak, vagy fel lettek bujtogatva. Maulana Mohamed Ali az indiai kalifatus szövetségének elnöke nyilatkozatot tett közzé, melyben felhívja a világ összes mohamedánjait, hogy az utolsó lehelle-tükig küzdjenek Jeruzsálem szent földjének védelmében a Balfour egyezmény és a jogtalan brit uralom ellen. — A legutóbbi hírek szerint az angolok repülőgépekről bombákat dobnak a gyanus megmozdulások színhelyére. Az arabok vörös rőpcédulákat terjesztenek, melyekben lázítják őket a pogromra és az angol katonaság ellen. A lengyel zsidók azt követelik, hogy a Palesztina fölötti mandátumot Lengyelország vegye át Angliától.

A frontharcosok beográdi kongresszusát ünnepélyesen nyitották meg, amely a Tiszti Otthon épületében délelőtt 11 órakor történt. Résztvevők Uzunovics Nikola tárcanélküli miniszter, Maximovics Bozsa közoktatásügyi, Kumanudi Koszta helyettes külügyminiszter, Hadzsics Stefán tábornok hadügyminiszter, az antánt államok beográdi követei. Ufelsége képviseltette magát Pekics Antonije ezredes, hadsegéddel. A kongresszust Stefánovics Ljuba ügyvéd nyitotta meg, aki a „Fidak“ alelnöke. Számos beszéd hangzott el, mind a frontharcosok szövetségének

határtalan fegyverkezés folyik lázas izgalommal, de titokban.

Az utóbbi idők története, a haágai-konferencia, arra enged következtetni, hogy némi kezelési javulás állott be. A konferencia lényeges sikere a Rajna-vidék visszacsatolása az anya Németországához, mely jelenleg Francia, Belga és Angol megszállás alatt áll, — második fontosságú pedig az, hogy a volt Nagy-entente szövetség megszűnt létezni s ezzel a volt háború szövetségeseinek útjai széjelváltak.

A politikusok tehát a sakkfigurákat ismét megmozdították s a verseny győztese Németország lett, melyre nézve a Rajna vidéke elsőrangú kérdés.

Természetes, hogy a konferenciák nagy száma még hátra van. Németország már előkészítette a volt összes gyarmatainak

a visszaadás kérdését, mely jelenleg nagyrésztben Francia fennhatóság alatt áll.

Igy megy ez a maga természetes útján s kitudná előre biztos határidőt mondani minden függő kérdésre?

Azt mondja a közmondás: „Lassan de biztosan!“ Így sakkoznak a világpolitikusok, szövik a terveket békés úton, amíg lehet; s mikor mindez megszűnik, kardot rántanak s háborúznak, mely évekig elkerülhető, de meg nem gátolható, mert, ha az ellenkezőjét állítanók, az azonos lenne azzal mintha azt mondanók, hogy bolond volt a pénz feltalálója.

Adná az Isten, hogy a teljesen kivetett krisztusi szeretet békéje mielőbb érvényesüljön!

SZABÓ ELEMÉR.

nemes, pacifista jellegű céljait emlegette. Ezután üdvözlő távirat küldetett Öfelségének. Felvétel következett záradékkal, melyet Beograd város diszközgyűlése követett. A Claridge vendéglőben bankett volt számos felköszöntővel. Dard francia követ dicsőítette Jugoszláviát és a két ország közötti meleg baráti viszony jelentőségét.

A berlini Reichstag épülete ellen bombamerényletet követtek el és pedig vasárnap reggel öt órakor, A nyomozás még semmi eredményre nem vezetett, a gyanu a horogkeresztesekre esik. Sem az épületben, sem emberben kár nem történt, mindössze néhány ablak roppant be a nagy gáznyomástól. A merénylet tehát inkább demonstratív volt. A rendőrség 25000 márkát ad jutalmul annak, aki a bombamerénylő nyomára vezet.

Az európai egyesült államok Briand szerint a locarnói politika lógikus folytatása legalább annyiban, hogy az európai államok munkaközösségben egyesüljenek.

A kisantant-diákszövetség fog megalakulni, mert a Budapesten megtartott nemzetközi diákkongresszusra a kisantant államok diákszövetségeinek kiküldöttjei nem mentek el. Kolozsvárott szűkebb körű értekezlet tartatott. Az alapszabályokat elkészítik, és ősszel Beogradban az első kisantant diákkongresszus fog megtartatni.

Kommunista hajsza volt Temesvárott, mert a kommunista per tárgyalásán demonstrálni akartak, ezért a sziguranca le tartóztatta őket, hogy ez a demonstráció meg ne történhessék. Wolff kommunistát nehéz volt elfogni, mert elfutott a rendőröközeg elöl. A rendőrök utána szaladtak, sőt lőttek is, de elfogni nem bírták. Végül a sok hajsza miatt a járókelők Wolff elé állottak s így sikerült elfogni. A kilőtt golyók az utcán nagy rémületet keltettek annak ellenére, hogy senkit sem találtak.

Terjessze és olvassa a „Muravidék“-et!

Gazdasági egyesület központi közgyűlése.

F. hó 5.-én folyt le gazdasági egyesületünk ljubljana központjának évi rendes közgyűlése, melyet igen nagy érdeklődés előzött meg s amelyen egész Szlovéniából összesen 368 kiküldött vett részt, 15.100 egy. tag képviselőjében, A mi egyesületi fiókunk közgyűlése, mely f. hó 1.-én tartatott, 19 kiküldöttet delegált a közgyűlésre: Križevcii fiók 2, beltincii 2, d.-lendavai 1, petešovcii 1 és benicai 1. Tehát Prekmurje összesen 26 kiküldöttel volt képviselve a közgyűlésen. Hogy az összes kiküldöttek teljes számban jelentek meg a közgyűlésen az annak tudható be, hogy Prekmurje összes fiókjai ragaszkodtak ahhoz, hogy egy tagot kapjanak a központi vezetőségben. Ez sikerült is. A propoc alapján is jogosan kijáró egy tagot, Kühr István, m. szobotai egy. fiók alelnöke személyében, a központi vezetőségbe prekmurjei egy. fiókok képviselőjében 73 szavazattal beválasztották. Ezekután betekintésünk lesz, abba a vezetésbe, melyért mi tagsági díjainkat lerójjuk.

A közgyűlés már eleve viharosnak volt gondolható abból a lázas mozgalomból, melyet az egyes pártok közvetlen a közgyűlés megelőzően kifejtettek. Sajnos pártokról kell beszélni még jan. 6.-a után is. S ez az a járványos betegsége ennek a szervezetnek, mely megöl minden alkotó munka iránti kedvet és akaratot, amelyre pedig mai gazdasági viszonyaink mellett oly nagy szükség van.

Fél 11 órakor vette kezdetét a közgyűlési kiküldöttek igazolása s már 12 órakor Sancin egy. elnök az ülést megnyitja. A szokásos formalitások után rátér a napirendre. Első pontja elnöki második titkári, harmadik pénztári jelentést nem olvasnak, miután az nyomtatásban minden tagnak rendelkezésre áll. Mégis Dr. Milavec, a ljubljanai vármegyei tanács gazdasági szakelőadója (!), a központi választmány klerikális tagja szót kér és kap s hosszúra húzott érveléseivel tiltakozik a központi választmány azon eljárása ellen, hogy krajnai 2500 tagot nem fogadott el. Vita megindítását javasolta, de mert ez már a földművelési és belügyminiszteri döntés alapján felesleges, Petovar javaslatára a közgyűlés a napirendre való áttérés mellett döntött. A klerikálisok ezt eszköznek felhasználva obstrukciót kezdtek s a lárma és dőngetés vad formájával meg akarták akadályozni a gyűlés folytatását, illetve a választások megejtését. A napirendre való térés melletti nagy többség még vadabbá tette őket, látván világosan választási veszítüket is, kihívó magatartásukkal azt akarták elérni, hogy a kormánybiztos a gyűlést oszlassa fel, az egyesület élére pedig kormánybiztos neveztesse ki. Hála azonban a tapasztalt és igazságos hatósági közegnek, ki látta, hogy ez csak a kisebbség tozódása, ezt nem tette, hanem mikor a rend már komolyan volt veszélyeztetve, egy rendőrkapitány vezetésével egy szakasz rendőri osztagot rendelt be a gyűlésre, tíz perc szünet után a gyűlést tovább folytatták.

Következtek a választások. (Klerikálisok a dühöngés magaslatára hágtak) Választások megejtettek. Eredmény a következő: Krányszka listán 217 delegáltból 148 szavazott és ebből Trček lista (haladó) 144, lista Štrcin-dr. Basaj (klerikális) 4. Megválasztottak tehát Trček, Szlovén szövetség szövevényének igazgatója Ljubljana, Pucelj v. földm. miniszter Velike Lašče, Petovar Lovro, nagybirtokos Ivanjkovci, Globevnik Anton, Ažman v. képviselő, Hraše pri Lessah. Stájer-Prekmurje listán megválasztottak Kühr István Puconci, Zsmauc András nyug. gazdasági iskolai igazgató Maribor és Rozsman Márton gazda és k. biró Artiče. Elnök a választás eredményét kihirdeti és szabályszerűségét igazolja. Következett az elnök lemondásával megüresedett elnöki szék betöltése. Új elnöknek Trček választott meg. (A klerikálisok eközben kivonulnak.)

Sancin a távozó elnök elbucszik az elnöki széktől s átadja helyét Trčeknek, aki a megválasztottak nevében köszöni a bizalmat s kifejti a jövő programját. Pucelj v. miniszter köszöni a többség higgadt viselkedését s a hatósági biztos korrekt eljárását, ami egyedül biztosította a gyűlés lefolytatását. Petovar a volt elnöknek mond köszönetet. Egyes fiókok javaslatainak letárgyalása után a gyűlés két órakor véget ért.

A kiküldöttek prekmurjei tagjai azon kívánsággal hagyták el a közgyűlést, vajha a nemes intézmény nem a gonosz pártoskodást, hanem a valódi célt: a gazdasági előmenetelt szolgálná. —r.

HÍREK.

HETI NAPTÁR

SZEPTEMBER 30 nap. 38. hét.

Hó és hét napjai	Róm. kath.	Protestáns
15 Vasár.	F. 17. Fajd. Sz.	F. 16. Mik.
16 Hétfő	Kornét p. vt.	Edit
17 Kedd	Szt. Fer.sebh	Ludmila
18 Szerda	Kup. J. Kán	Titusz
19 Csüt.	Jan. pk. vt.	Vilhelmina
20 Péntek	Euszták vt.	Friderika
21 Szomb.	Máté aps.	Máté

Vásárok:

Szept. 16. Csrensovci, 21. Sv. Péter (Ljutomer j.)

Időjárás:

Herschel sz.: 19. ig északi és keleti szél, hűvös és tiszta idő, utána kellemesre fordul.

Tapasztalás sz.: 18-ig hűvös és esős, utána változó.

Kereskedelmi áruk:

100 kg.	Buza	Din.	210—
"	Rozs	"	180—
"	Zab	"	170—
"	Kukorica	"	210—
"	Köles	"	200—
"	Hajdina	"	220—
"	Széna	"	40—50
"	Bab cseres.	"	350—
"	vegyes bab	"	300—
"	Krumpli	"	80—150
"	Lenmag	"	350—
"	Lóhermag	"	1500—
Bika	—	8—	9-50 —
Üsző	7—	7—	10— —
Tehén	3—	4—	— —
Borju	—	—	12— 12-50

A borzalom ünnepe.

— Irta: GÁLOSSI JÓZSEF. —

Gyönyörű nagy hársak és vadgesztenyefák kettős négyszögsorai között, a falu felett kiemelkedő dombon fekszik egy romhalmaz. Templom volt ott, az Ur dicséretére építették jólelkű emberek, régen porladozó elődök. Templom volt ott és az óriási vén fák között még magasabban tört mélyszavu harangjaival a rézcillagos torony, mintegy békére és szeretetre intő nagy király!

Ma, ha megállhatsz ott lelkileg korcsa törpült utód, — kinek nem lett végzet a „borzalom ünnepe“ — mi tárul szemeid elé?!

Rom, pusztaság, összetört cserép, téglá, roncsa zúzott tetőzetgerendák, hangtalan, szétrepett harangok! . . . És százak véres roncsokká lett hullái a pusztá romok alatt! . . .

Ember! Látom arcodnak torz vonásairól; te is úgy gondoltad, hogy a borzalom ünnepe volt az a Pünkösöd napja! A testedben hideg, félelmetes borzongás szalad keresztül! Félsz, rettegsz, ki eddig félelmet nem ismerő, büszke, kegyetlen és megátalkodott voltál! Gyáván megremegegsz te, aki hitedet, Istenedet megtagadtad és úgy gondoltad, hogy a Világnak ura: az ember! Most az Ur bosszúálló óriás karját mégis ott kell látnod közvetlen közeledben, hogy átérezd, átéld a félelmek legnagyobbját! Ott kell látnod neked, ki megmaradtál, nem azért, mert jobb voltál mint a többi, inkább gonoszabb, mert az Ur házában küszöbét nem tartottad érdekesnek átlépni azon a Pünkösöd délelőttön!

Gögös, büszke nép lakta a te faludat, azt a szép, gazdag határral megáldott falut. Az Ur áldásai közepette mégis Óróla feledtek meg legelőbb! Szívetekbe a jóság helyett gonoszság költözött, ajkaitokra imádság nem jött! „Bolond, aki hisz a papnak“ — mondtátok — és szeretétek volna a templomot is széthordani a magatok szükségleti céljaira. A harangoknak a jó lelkekbe fenséges érzést zenélő, édes hangja unt muzsika lett a ti halló érzékeiteknek. Pár szóval: megtagadtátok, megvetettetek mindent ami isteni és nem hitetek az Ur létezésében!

Fenséges, lelket megragadó illatos reggel volt Pünkösöd ünnepének reggele. A völgyben, a hegyek felett és az erdők mélyében mindenütt ott zsongtak az Istendicséretre hívó harangok szavai. Abban a szép, Istenmegáldotta gazdag faluban is készültek a templomba — nem azért, hogy az Ő szent nevét dicséretes imádságba foglalják, inkább unalomüzből, rossz, istentelen tréfák kedvéért. Ezenkívül, hogy lemosolyogják, kigunyolják az Urnak utján sziklavárként megálló lelkészt és kántortanítót.

A templomból hol únott lassúsággal, hol pedig vakmerő, vad kiáltásokba menő recsegéssel hanzott ki a térre az éneklésnek nem mondható zaj! Az állatemberek így boszantották a kántort — hiába volt az ő gyönyörű tenorhangja, hiába volt még az orgonasípok mindent áttörő zenéje — nem bírta az éneket vezetni.

Kint az óriási fák reszketve hajoltak meg, hirtelen jött, tomboló szélvihar hajította meg sötétzöld koronáikat. Percek alatt félelmetes söté-

tétbe borult a táj, a felhők egymásra torlódo tömege eltakarta a nap minden parányi fénysugarát. Soha nemismert nemszünő moraj, sűrű, lelkekbe hasító éles csattanás, zuhogó jégtömeg és szemet elvakító, folyton cikázó fény tette a rémek, a soha ki nem állott rettegek napjává azt a Pünkösöd napot! A haragvó, végtelenig megbántott Isten száz alakjában mutatta bosszúálló karját!

Bent a templomban lélegzetet elfojtó, borzalmas csend támadt, mintha a legrettegőbb halál iszonyu fekete kezével minden torkot egyszerre megmarkolt volna!

A pap, kántortanító, pár erőslelkű nő és egy szegény féllábu kolodus imádkoztak csak halkan, félelem nélkül; — a gyáván rettegő, rémes félelemkinokat kiálló tömeg szeme pedig esdeklően meredt a szószéken halk imádságban elmerülő pap nyugodt alakjára . . . Talán szabadítását várta a szentéletű öregembertől, kit mindig oly élesen kigunyolt, kicsufolt, éhezettett, midőn évi járandóságát tőle megtagadta!

Hiába volt minden! Villámok földet megreszketető csattogása, vakító fénye vette körül a templomot. A haragvó Isten engesztelhetetlen volt, azt az elvetemült, büszke népet le akarta sujtani! A vihar rémesen bömbölt, a villám másodpercenként vágott újra és újra a tetőbe, a falakba, nem keresve a villámvezetéket. Egy borzalmasan üvöltő tombolás volt minden. A harangok pár másodpercig tartó végkondulása hallatszot ki csupán, midőn lezuhantak a toronnyal együtt a villámok és vihar ostroma által!

Pár perc még és romhalmazon, pusztaságon süvített keresztül a borzalmas vihar, a romok alatt örök nagy csend lett . . . bűnös lelkek százai vártak Isten trónja előtt a nagy ítéletre!

Nem kellett a templom — az Ur lendöntötte és a büszke, emberi lényéből kivetkőzött népet lesújtotta érdeme szerint!

Borzalmasan szétroncsolt, fel nem ismerhető holttesteket temetnek annak a gazdag falunak szép, nagy temetőjében. Oly siralmasan szomorú nagy csend urálja a tájat, nem hallatszlik a harangok bánatos szava, nem siratnak el senkit a megbüntetett százak közül. Csonka falak tövében van azoknak is temetőjük, érces méla hangjukat elvitte a borzalmas vihar a végtelen semmiségbe örökre!

Egy szálnalmateltő ember áll a csonka templomfalak tövében. Lelkében kínos tusákat viv az önvád szivbehasító töre, aztán kissé megnyugodva, szemeit az égre emeli és esküszik:

Óh Te a nagy mindenségnek legbölcsebb Ura! Esküszöm neked, hogy itt, e szent helyen levetkezem halomragyúlt rút bűneimet és a Te igaz, örök fényben ragyogó utaidon járok ezentúl! Esküszöm neked igazságos Isten, hogy itt, e szent romok felett fel fog épülni újra a Te hajlékod és ajkam abban zengi majd kiapadhatatlan hálaadó énekét bölcseségedért! Nagy Alkotó, segíts meg ebben és add, hogy a „borzalom ünnepe“-nek emléke örökké ott éljen népednek szívében, mely megmenti a kárhozatba eséstől! Óh Uram, áldott légy tanításodért! Amen.

Sertés	15—	15.75
Zsir I-a	29—	30—
Vaj		35—40
Szalonna	23—	25—
Tojás 1 drb.		—80

Valuta:

Zürichben 100 Din = 9.127 sfrk.

100 Doll. (E. A.) adnak itt	5610 Din-t
100 Pezoért (Urug.)	4900 „
100 Márkért	1320 „
100 Frankért (Páris)	215 „
100 Pengőért	990 „
100 Schil. (Bécs)	798 „
100 Cseh kor.	168 „

— **Öfensége Petár** trónörökös születésnapját megünnepelték Prekmurjében. A házakat fellobogózták, a templomokban Istentisztelet tartatott. Kértük a Mindenhatót tartsa meg erőben, egészségben a népe öröme a trónörökös.

— **Lopás.** Keréc György gorica-i tojásszedő kamaráját ismeretlen tettesek éjszaka idején feltörték s onnan 1550 drb. tojását vitték el. A nyomozás megindult.

— **Puconci vásár,** mely f. hó 10.-án tartatott, igen jól sikerült. A felhajtás, tekintettel a megcsappant állatállományra, kevés volt, csak 485 drb, amihez az előző napi turniscei vásár is járult, de annál több volt a vevő, ami összesen 294 drb. forgalmat eredményezett. Az árak elég magasak voltak.

— **Lelkészi értekezlet.** A prekmurjei evang. lelkészek őszi gyónása f. hó 11. tartatott M. Szobotán. Ezt követte a gyűl. elnökségek értekezlete s az ev. sajtóbizottság alsó ülése. Az ülés fél egy óraker véget ért.

— **M. Szobotai gimnázium** ügye, bár elkésve, de dülöre jutott. Marad alsó négy állami és felső négy vármegyei fentartású teljes főgimnázium.

— **Illusztris lakója** volt ismét néhány napig — hosszú idők után — a murszka-szobotai grófi kastélynak. A helybeli róm. kath. templomhoz hozzá épített Gróf Szápáry-féle kriptában örök álmát alvó, élénk emlékezetünkben levő, Gróf Szápáry Pál három kedves gyermeke Beogradon át érkezett autón, hogy a temetése óta nem látott édes apjuk sírját meglátogassák. Az ifju grófnő és a grófok állandóan autón utaznak s bejárják a nagy világot. Most innen Argentínába utaznak. Állandó tartózkodási helyük ilyenképpen nincsen.

— **Kérés.** Nagyon kérek mindenkit, hogy éneklő madarat ne löjjenek. Ma hoztak hozzám egy megszárnalt és tudón sebzett kedves sárgarigót. A szegény állat oly szomorúan néz; soha senkit nem bántott, senkinek kárára nem volt, sőt énekével az emberekre kellemesen hatott; mégis egy szivtelen lelkű anélkül, hogy magának valami hasznot hozott volna megsértezte ezt az ártat-

lan kis állatot. Patkányt, egeret, kártékony állatokat pusztítsatok, ne madarat. Aki amilyen szivtelen az állatokkal, olyan kegyetlen az emberekkel is. Egyébként törvény tiltja az éneklő madarak pusztítását. A párja hívogatta a beteget, amint a beteg ezt meghallotta, örömeiben minden meggyengült erejét összeszedte és felelt. Ez a meg nem akadályozható megerőltetés a belső vérzést újból megindította, amitől néhány perc alatt meghalt szegényke.

— **A Graf Zeppelinről** szálított egyetlen levélről van tudomásunk Prekmurjében. Junkunc Bandi m. hó 29.-án Chicagóból feladott egy levelet, melyet Péterka Rezső murszka-szobotai tkptári főkönyvelőnek címzett. A bélyeg-összege 125 cent. A címzésen kívül a következő felirások, pecsétek olvashatók: „Via Graf Zeppelin Friedrichschafen.“ „Friedrichschafen Bodensee Luftpost“. Pecsétek: Chicago ill. aug 29. 6 PM. 1929. — Fridrichshafen 9. 9. 29. 8—9 (Bodensee) — Beograd 6. IX. 29. 11..

— **Halálozások.** Tóth Antalné, 84 éves urinő, Tóth Antal csakoveci nyugalmazott uradalmi tisztartó neje, napokkal ezelőtt a lábát törtet. A szerencsétlenül járt urnő a fájdalmakat nem bírta elviselni, meghalt. Nagy részvét mellett temették el, a csakoveci róm. kath. temetőben. Fogadja a rokonság ezen uton részvétünket. — Marusics Péter törvényszéki bíró felesége a csakoveci kórházban szülészet közben beállott komplikáció következtében meghalt. A született kisfiu életben maradt és egészséges. Kedden délelőtt temették el a balsorsu asszonyt nagy részvét mellett a csakoveci róm. kath. temetőben. Sirjánál egy tanító társa bucsúztatta el. Fogadja ezen uton őszinte részvétünk nyilvánítását.

— **Agyonütötte a gémes kút.** Rudige József putjáni pásztor fiu a tehének iatása közben mikor részükre vizet meritett, a tőben elkorhadt gémeskut törzse kidőlt és a vödröt tartó rúd a fiatal gyermeket úgy vágta a cementből készült itatóhoz, hogy koponya törést szenvedett és elvesztette az eszméletét. A csakoveci kórházba szállították és anélkül hogy az eszméletét visszanyerte volna, 2 napi szenvedés után meghalt.

— **Megszökött egy rabnő.** Napokban a csakoveci törvényszék börtönéből kőrmönfont módon megszökött Bradics Jelka 18 éves cselédleány, aki lopások egész sorozatát követte el. A tolvajnőt aug. közepe táján tartóztatta le a kotoribai csendőrség, majd a csakoveci ügyészségnek adták át. A vizsgálóbíró, aki látta, hogy veszedelmes egyénnel

van dolga, elrendelte a vizsgálati fogságot. A letartóztatott nő, pár napig nyugodtan viselkedett, de aug. 30.-án a szokásos séta közben, mikor az őr mással volt elfoglalva, a kertben levő létrát — mellyel az ott levő szőlőt szedték le — a falhoz állította és azon felmászott, a nehéz létrát áthuzta a négy méter magas falon, majd leereszkedett és a közeli kukoricásban eltűnt. A földéken dolgozó munkás nép észre véve a rab nő szökését, azonnal hívta az őröket, akik azonnal üldözőbe vették, de a szökevénynek a sűrű kukoricásban és a sötétség leple alatt sikerült elmenekülni. A hatóság széleskörű nyomozást indított, hogy ismét kézrekerítthesse.

ORSZÁG-VILÁG.

— **A Graf Zeppelin-ről** megirtuk, hogy keleti irányban körülrepülte a földünket. Most azt olvassuk, hogy szerencsésen hazaérkezett Lakhurstba Friedrichshafenbe és pedig mult szerdán reggel 8 óra 48 p.-kor. Dr. Ecker rendes légi járatokat akar létesíteni léghajókkal. A nagy amerikai hajóépítő cég az amerikai Good Dear Companyval kívánna a Zeppelin művek érintkezésbe lépését olyképen, hogy az amerikai társaság vegyen két Zeppelin léghajót, amelyekkel a Csendes Óceán fölött közlekedik, a Zeppelin művek pedig az Atlanti Óceán felett bonyolítanak le a légi forgalmat.

— **Nemzetközi játékbarlang Balatonfüreden.** Magyar kormány az idegenforgalom elérésének céljából, hogy az idegenekkel megismertesse Balaton szépségeit, engedélyt adott egy játékbarlang felállítására. Már eddig több ajánlat érkezett, különböző pénzvállalatoktól, akik az ajánlatot akarják megszerezni. A kormány azzal a kikötéssel adja ki a koncessiót, hogy a társaságok kötelesek a Balaton környékét a legnagyobb luxussal berendezni, hogy ezáltal az idegenforgalmat előmozdítsák. A játékbarlang Balatonfüreden lesz, míg a többi helyeken luxus szállodák épülnek.

— **Megtalálták Mária Terézia ellopott értékes gyöngy-sorát.** A casablanci francia rendőrség jelenti, hogy Zafiba elfogtak egy 52 éves olasz szolgát és egy 55 éves francia nevelőnőt, abban a pillanatban, mikor a Habsburg tulajdonát képező Mária Terézia volt gyöngygyakóját akarták eladni, mely 284 gyöngy- és a magyar címert, mely 163 gyöngy és különféle drágakövekkel volt díszítve. Az értéktárgyakat úgy lopták.

— **Jézus Szent Szive templomban Szentán** a perselyeket feltörték és a pénzt belőle elrabolták. A betörés szombaton reggel 4 óraker lett felfedezve. A vizsgálat és nyomozás megindult.

— **Vrsacon Schmidt István** fiatal munkás agyonszurta feleségét, ayután felmetszette saját hasát. Állandóan veszekedtek. Az ember meghalt, az asszonyt kezelik, de állapota igen súlyos.

— **Poincaré nagyon beteg.** Újból operálni kellett volna, de mert tüdőgyulladást kapott, állapota válságosra fordult és ezért Macdonaldot és Briandot az orvosok nem engedték hozzá.

— **Csehszlovákia kérte Ausztria háborus adósságának eltörlését.** A „Prager Tagblatt“ jelentése szerint a csehszlovák kormány genfi kiküldöttje a népszövetségnek egy jegyzéket nyújtott át, melyben kéri az Osztrák hadi adósság eltörlését. Ahogy értesülünk — írja egy osztrák újság — a békeszerződés 208. szakasza elrendeli, hogy a volt Osztrák—Magyar államvagyont, mely jelenleg a Cseh területen fekszik, az O-Magyar számlára jóvá írják. Így a vasutak, táviró és telefon vonalak, állami épületek, hadianyag, állami birtok és erdők, monopol stb. ezek értékét több mint 10 millió arany koronára becsülik. Ebből a fele esik Csehszlovákiára. A jóvátételi számla Ausztriában kitesz 3 milliárd arany márkát. E szerint a Cseheknek 2 milliárd arany koronát kell az osztrákok részére fizetni. Így érthető a Csehek sietősége, a jegyzék átadásával, hogy töröljék az adósságot és ezáltal szeretnének megszabadulni a fizetéstől. Ezen kérdés még e hó folyamán rendezve lesz a kisállamok jóvátételi konferenciáján.

KINO
V M. SOBOTI**V NEDELJO, 15. szeptemb-
ra popoldne ob 3 uri in
zvečer ob 8 uri****I. Dio SVJETSKI RAT
1914—1918**Oriaški doživljaj našega doba
u osem veličastvenih činova.**V nedeljo, 22. septembra
STARI HEIDELBERG
RAMON NOVARO**Sva romantika studeniske
ljubavi i dvorskoga života
u filmu!**VSTOPNINA:****I. prostor 12 Din., II. prostor
10 Din. in III. prostor
5 Din.**

Lastnik:

DITTRICH GUSTAV.

Miért?

Miért vannak a felvonulások úgy, hogy a férfiak után mennek a nők? A port könnyebben nyelik a férfiak mint a nők. A nehéz zászlót egy erős férfi viheti, két oldalán nőkisérettel!

— Lehet, hogy azért van, mert a közmondás azt mondja: „Ha a vége szép és jó, akkor minden szép és jó.” Amde azt is szokták mondani: „Az első benyomás a maradandó.”

Torma.

A bibliából.

— Meg tudod-e mondani Pista, hogy kicsoda például az Ábrahám?

— Hogyne tanító ur! Aki a hónap végén mindig zálogba viszi a fehéremünket és a papa óráját.

**

Neki mindegy.

— Ha meg mer csókolni a mama után kiáltok.

— Nekem mindegy, édes nagysád, a kedves mamája is még elég csinos.

Szerkesztő üzenete.

Tóth Pál Motvarjevci. Tiszt. értesítem, hogy a kiadó ur könyvei szerint Ön jun., jul., aug. hóra 15 Din-t befizetett. A most küldött 5 dináros csekk a jelenlegi szeptember hóra szól, hogy az év szerinti negyed év azaz ezen év harmadik negyede kiegyenlített legyen.

Előfizetőinknek. Ha valaki ideiglenesen vagy véglegesen címét megváltoztatja. pld. elmegy néhány hónapra Bácskába, annak azt jelenteni kell, hogy a tartózkodási helyét megváltoztatta. Meg kell írni, hogy már előfizető. Ellenkező esetben a régi helyre is küldik a lapot és az új címre is, ami kellemetlenségekre nyújt alkalmat. Legbiztosabb, ha a cím mellett levő számra hivatkozik. Pld. 37. számú címzésemet tessék Krizsevci-re változtatni. Fekete János 142 hsz. Morávci. Ujabbi tartózkodási helye Krizsevci.

K. J. Cs. Szíves levelére értesítem u j ó l a g, hogy én az anyagi (pénzbeli) dolgokat nem végzem. Kivánalmait K. urral illetőleg N. kiadó urral közöltem. Nem értem, hogy K. ur miért nem írta meg Önnek a kívánt felvilágosításokat. Feledékeny, szórakozott. Annyit tudok, hogy a lelkes urnak írt.

Hirdessen a „MURAVIDÉK”-ben!

Gazdálkodás.

Az állattörzskönyvelés.

Éppen úgy, amint az emberek szokás osztályozni jellemük, becsületességük, jóságuk, munkabírásuk, tudományuk, általános műveltségük, testi ügyességük stb. nézőpontjából, az előrehaladott országok az állatokat is osztályozzák azért, hogy mérlegelni és fokozni lehessen a közvagyon nagyságát. Azaz az egész ország jólétét lehessen emelni. Meglehetősen mutatni az irányt, miképpen lehet az állatok előnyös tulajdonságait megtartani, sőt fokozni (legelő, vitamínos takarmány, meszezés, istállózás, szoptatás és szoptatás nélküli borjunevelés, a szénsavasmész és a foszforpentoxid arányának pontos felállítása és még vagy 50 féle) és az ilyen állatokat megsokasítani, szaporítani.

Érthető, hogy az egyes állatokat és azok jó tulajdonságait mind fejben tartani nem lehet, kénytelenek vagyunk azokat könyvekbe bejegyezni. Ezeket a könyveket „törzskönyvek”-nek nevezzük. „Törzs”-nek azért nevezzük e könyveket, mert csak azok az állatok lesznek bejegyezve, amelyek az átlagostól elütő jó tulajdonságaik miatt a tovább-tenyésztésre érdemesek. Mivel ezen állatok képezik az utódaik magját, alapját, gerincét, törzsét, innen származott e szó a magnak, a törzsnek könyve helyett röviden: a törzskönyv.

Már e néhány sorból látható, hogy csakis az elsőrendű állatok lesznek törzskönyvelve, a többiek elhagyatnak. Van ország pld. Magyarország, ahol nem elégednek meg ezen törzskönyvvel, hanem külön könyvbe bejegyzik az elsőrendű állatok legjobbjait (az arisztokratákat) az állatok élitjét; ezt a könyvet nevezik „Országos Elittörzskönyv”-nek. Ebbe csakis olyan telivérű esetleg félvérű állatok vétetnek fel, amelyek nemcsak egy vagy kétféle jó tulajdonsággal bírnak, nemcsak a külsőjük közelíti meg legjobban az alaki tökéletességet, hanem a belső jó tulajdonságuk: átörökítő képesség, tejelés, szaporító tehetség és szaporaság, stbik feltűnően jók. Az ilyen elittörzskönyvekbe pld. az évi 6000 kg-ot meg nem haladó tejhozamu tehének (hacsak nem teli- vagy jó félvérűek) egyáltalán nem kerülhetnek vagyis másképpen írva: fajtára való tekintet nélkül, az évi legalább 6000 kilogrammos tejhozamu tehének is felvétetnek.

A szarvasmarhatenyésztő egyesületeknek mindenképpen arra kell fordítani főfigyelmüket, hogy az értékes fiziologiás jó tulajdonságok megőrzésével és fokozásával

val a fajtajelleg tekintetében kiegyenlítetttség létesüljön, azonkívül arra is kell törekedni, hogy az elért jó eredmény konstant maradjon; kikristályosítani az ismeretes öröklési törvények alapján a tökélyt és azt megtartani, a szabály.

Ehez elég sok tudomány teljes ismerete szükséges. A fejlődéstől kezdve fel az állatorvosi többi tudomány szakokig egyrésztől, másrésztől teljes állattenyésztési ismeretekre, higiénára, takarmányozástanra van igen nagy szükség. Ebből látható hogy terhes, fárasztó munkával jár mindez. Határozott biztos lépéseket kell tenni a tenyészállatok párosítása tekintetében, különben sötétben való tapogatódzássá válik az egész és inkább megközelíti a kísérletezést, mint a biztos eredményt. Az említett tudományos ismereteken kívül megbízható és szorgalmas ellenőrző közegek is van szükség, hogy pld. a fedeztetéseknél, fejéseknél stb. semmiféle kedveskedés, politika és egyéb szabálytalanság el ne rontsa a törzskönyvek megbízhatóságát. A lap kis terjedelme nem engedi meg a részletkérdések ismertetését, amelyek a törzskönyvelések céljai. Ide tartoznak a borjak nevelése, a selejtezendők eladása. Mikor válik az importapa-anyaállat szükségessé? Hogyan és mikor éri el az állattenyésztési passzió a haszonlehetőség határközöbét? Hogyan és meddig lehet menni a finomítás, a szaporítással, hogy túl ne löjünk a célon? Tenyészállat-értékesítési ismeretekkel is kell rendelkezünk, a külföldi tenyészállatárakat pontosan kell ismerünk, nehogy a „saját zsirunkba” tejjünkbe, a prima tenyészállatok tömegébe fulladjunk.

Miként kell propagandát kifejteni, hogy az állattenyésztési és tejterményeinket elhelyezhessük nemcsak itthon, de főleg a külföldi piacokon. Az egész vezetést egyetlen főemberre kell bízni, mert csak akkor lesz egyöntetű az egyes területeken nevelődő fajta. Ha ez nem így történik, akkor olyan mismás utódtörzseket kap a terület, amely konsztanttá sohasem válik, de még kiegyenlített sem lesz.

Ebből az is következik, hogy a nagygazdaságok szarvasmarhát könnyebb megnemesíteni, mint egy 10—15 szarvasmarhával rendelkező kisgazda állatállományát. A nagy uradalmakból nyert magutódok könnyebben voltak kihelelyezhetők a vidék feljavitására, mint a kisgazdáké, akik nem szívesen válnak a prima állataiktól. Sokat nagyon sokat lehet e tárgyról írni! A jelenlegi kis cikk csak izelítő a törzskönyvelés mi-revalóságát, célját illetőleg.

NEMES állatorvos.

Közgazdaság.

Bankkamatláb. Még emlékeztet milyen felfordulást okozott az európai sőt a többi kontinensek pénzpiacán az angol kamatláb felemelés híre. Az Angol Bank tanácsának gyűléséről az a meglepő hír ment világgá, hogy a bankkamatláb változatlanul öt és fél százalékos marad.

Newyorki tőzsdén a Hágában sikeresen bevezetett konferencia miatt az értékpapirosok ára 2—12 ponttal emelkedett. Legerősebben ugrott az árfolyam ára az International Harvesternek, amely 14 ponttal javult és ebből egyetlen kötéssel 16 ezer darab vétetett. Az ilyen tőzsdei áremelkedést hossz-nak nevezik tőzsdei nyelven.

Iz boljše hiše se sprejme vajenec v trgovino.

Več se pozve v PREKMURSKI TISKARNI v Murski Soboti.

Legjobb

kerékpárok

valamint alkatrészek
jutányosan kaphatók

Nemecz János

vas- és géphereskedésben

Murska Sobota.

Megérkeztek a legújabb őszi és téli

divatlapok

Kaphatók:

HANN IZIDOR
papirkereskedésben
MURSKA SOBOTA.

Vsakovrstne

surove in svinjske

kože

küpuje po najvišji dnevni ceni

FRANC TRAUTMANN

Murska Sobota Cerkvena ul. 191.